

Kratkočasnica.

Hervaski časopis „Naše gore list“, ki smo ga že davno našim bravcom priporočili, začel je pod napisom „obadi“ šaljive kratkočasnice dajati. Eden teh obadov, ki šiba nemumno nemškutarenje po začetnih šolah, je ta-le:

V šoli graničarski.

Učitelj. Otroci, sedaj pride v berilu spet nekaj lepega na versto. Nur schön aufmerken! Živko, beri!

Živko (bere). Der Fusk und der Rabe.

Učitelj. Stoj! ni prav! Kaj je to Fusk? reči Fuchs, drugači bo leskovca zapela.

Živko (se napenja, da je vès rudeč:) Fu-ch-s.

Učitelj. Kaj pomeni Fuchs?

Živko. Lisica.

Učitelj. In kaj pa Rabe? Šimen ti povej?

Šime. Vran.

Učitelj. Sehr gut! A to je veselje! Ostala nam je le še besedica und; Janezek povej ti!

Janezek (skoči). Mal čukec.

Učitelj (togoten). Tepec! berž hlače doli.

Menda malo bolje je tudi po takih naših šolah, kjer se trobi, da otroci znajo že dobro nemški, pa se jim tako ali malo drugač vlija „kultura“ v glavo ali vbija kam drugam.

Dopisi.

Iz Zagreba 14. rožnika. K. Ž. — Da je Bach-ova sistema sovražna bila Slovanom, ni nam bila nobena skrivnost; al da so njegovi pomagači se prederznili celó tako grozoviti biti kakor se bere na strani 65 brošure „Politische Rückblicke“ v „halbämtlichen“ pismu, ki ga je 20. julija 1856 bivši zagrebški županijski komisar (toliko kot Kreiscommissär) baron Härtl nekim kotarskim (kantonskim) predstojnikom pisal, tega bi skor ne verjeli, ako bi ga ne našli „schwarz auf weiss.“*) Al je potem čuda, da Hrvatje nočejo ptujih uradnikov in so tudi nad Slovenci se merzili, ker so res tudi med njimi nekteri Härtl ni v uradnijah in šolah bili, ki so po „takih“ postavah ravnali? V serce pa more človeka boleti, ko vidi, kako taki ljudje cesarjevo ime napačno podtikajo in tako zaupanje avstrijskih Slovanov do vlade podkopujejo s krinko na obrazu, da oni edini z nemško kulturo so avstrijski patriotizem v štant vzeli, vsi drugi pa so sovražniki Avstrije. Pa čujte raji sami, kaj gospod Härtl v omenjenem dopisu svojim uradnikom na serce poklada, in mislite si sami, kar vam je drago. Tako-le govori: „Wiewohl wir mehrere Völker zählen, die ihre eigene Sprache haben, ist dennoch unser heiligstes Interesse: Deutschlands Sprache zu fördern. Mein oftmaliger mündlicher Verkehr mit Euer Wohlgeboren hatte stets den Zweck, E. W. zu überzeugen, wie die wissenschaftliche deutsche Sprache für Kroatien heilsam wäre... Die Intelligenz ist der Kern des Staates, und die Nation ist Nichts! — Schliessen sich E. W. dem durch unseren Monarchen und unsere Regierung vorgestecktem Principe der Ausrottung oder wenigstens Schwächung aller Nationalitäten, ausser der deutschen, an, und ich stehe für alles Gute. Diese Handlungsweise, wird von E. W. jeden Donner ferne halten, und es wird dann der Schutz der Oberbehörden, die Anerkennung der Regierung und das Wohlwollen des Monarchen nicht fehlen, die nur jenen protegiren, der in ihrem Interesse handelt. Die Einführung der deutschen Sprache trage ich E. W. somit auf, wogegen sich E. W. alle Unannehmlichkeiten zuzuschreiben haben werden, falls E. W. sich beifallen liessen, das Interesse der Regierung dem Interesse der Nation unterzuordnen, deren

*) V 91. listu „Ost und West“ naznanja baron Härtl, da je to pismo skozi in skozi izmišljeno. G. Bogović mora tedaj resnico dokazati ali preklicati kar je razglasil. Vred.

Sprache als verhasst, ich Gottlob! gar nicht verstehe.“ — Naš zbor bo začel v prihodnjih svojih sednicah prevdarjati kraljevske prepozicije, namreč ustanovljenje razmer proti Peštu in proti Dunaju. Debate bodo gotovo delj časa terpele, zakaj predmet je tako važen, da je malo poslancov v našem zboru, ki ne bodo o njem govorili. Čuje se, da bo gosp. Kvaternik poseben predlog napravil. Bog daj, da bi srečno splavali med scillo in charibdo: med Peštom in Dunajem. — Načert štatutov za našo akademijo je zgotovljen. Kolikor sem mogel o njem zvediti, Vam povem. Akademija bo obstala iz 30 členov, namreč 10 Hrvatov, 10 Serbov, 5 Bugarov in 5 Slovincov. Členi ne bodo nobene plače dobivali, samo potni in drugi stroški se jim bodo povračali, kadar bodo v Zagreb na sednico pozvani. Vsaki redni člen bo imel nalogo, vsako leto nekaj znanstvenega spisati, kar bo akademija na svoje stroške izdala; dobil bo neki 30 gold. za pôlo in nekoliko iztisov svojega delca. Če kaj поблиžjega zvem, pisal Vam bom berž.

Iz Celovca. Gosp. prof. Einspieler bo mesca avgusta začel izdajati v Celovcu nemšk časnik v zvezkih po 4 pôle vsacih 32 dni pod naslovom: „Stimmen aus Innerösterreich“. Beiträge zur Durchführung der nationalen, religiösen und politischen Gleichberechtigung, mit besonderer Berücksichtigung der von Slovenen bewohnten Provinzen. — Dobro došel! zakličemo novemu časniku. Predmet je važen, vrednik izverst; sedaj še le naročnikov obilo, in na vsako stran bo prav.

Iz Slovenjega Gradca na Štaj. 1. junija. * — Sadjoreja lepa reč, sem si mislil, ko sem unkrat pregledoval cepljence Jerneja Spobiana v Verheh, ktere ima v svojem vertu. Ni sicer vertec posebno velik, toda prava vertnarska šola se more v vsem imenovati, v kateri se lepo vidi, kako naj se s sadnimi drevesci ravná. Pa posestnik tega verta ima še eno lepo lastnost, namreč da iz serca rad tudi drugim dá, kar sam ima. Letošnjo spomlad je mladi sadjorejec, kmetiški sin, Jernej Spobian po domače Levo, dal cepljenih dreves iz svojega verta mnogim gospodom 513 jabelčnih, 113 hruševih, lesnikov 390; lansko leto 200 jabelčnih, 80 hruševih; predlanskim 100 jabelčnih, 150 hruševih. Za prihodnje leto 1862 bo dobili iz njegovega sadnega verta kakih 350 cepljencov, in tako vsako leto tak naprej. Poddružnica slovenje-graška ga je že lani vrednega spoznala premije, ki jih dobivajo pridni sadjorejci. Hvala tedaj, komur hvala gré! Boljših časov ima sadjoreja le tadaj pričakovati, ko bo štela slovenska zemlja veliko takih pridnih kmetov, ki „že v mladosti cepijo drevesca za stare zobe“, kakor naš Vodnik poje.

Iz slov. Štajarja 2. junija. F. Š. — Ves trepečem, ko za pero primem, da zapišem v nebo vpijočo krivico, ki se pri nas godí. Huje zmešnjave ni bilo o zidanji babilonskega stolpa, ko je v naših krajih zadnje dni. Sam Bog se nas usmili! Ako skoro ustavna sl. vlada ne preterga mrež, v ktere nas lovijo potuhneni nemškutarji, nas bodo spet djali v okove stare zatiratve. Brez narodnih pravic bomo, kakor smo do zdaj bili; še tisto drobtinico pravične oblube nam bodo iz rok iztergali, ktero so nam Cesar dali rekši: „vsem mojim narodom naj bodo enake pravice“. Sam satan iz pekla hujši ni, ko gerda derhal domačih naših izdajcev. — Še ni dolgo, da smo poslali prošnjo gosp. ministru Šmerling-u, da v djanju izpeljá obljubljeno enakopravnost v naših slovenskih krajih. Podpisov je šlo pred svetli tron dobrotljivega Cesarja dovolj, čeravno bi se jih bilo lahko dvakrat toliko in še več nabralo, ako bi nam pismo bilo poprej v roke prišlo. In zdaj — kerv mi v lice nastapa, ne vem, kaj bi rekel — zdaj se nabirajo podpisi zoper uno našo pravično prošnjo. Že potuje in roma na vse kraje — čujte, Slovenci, čujte! — k sramoti našega naroda druga prošnja zoprotivna prvi, ki so jo zvalili sovražniki naši. Pa kdo so toti sovražniki? Uradniki — nočem reči vsi, ker tudi med njimi so prav pošteni možje,